

Jak naučit seniory moderní technologie?

Dědo, večer ti písnu, jo?

Moderní informační technologie kladou zvýšené nároky na celou populaci. Existuje dokonce odborný výraz pro náročnost jejich zvládnání „technostres“.

Složitě je to samozřejmě i pro seniory. Někteří se snaží přizpůsobit, jít s dobou a moderními technologiemi si zjednodušit život. Druzí se jim zuby nehty brání či je nad jejich síly moderním vymoženostem porozumět. Pojdme si vysvětlit pár důležitých výrazů.

Technický slovníček pro dříve narozené

Počítač: Elektronické zařízení, které umožňuje zpracovávat data. Může se jednat buď o klasický stolní PC, nebo o přenosný (laptop, notebook). Funkci počítače dnes do značné míry nahrazuje chytrý telefon nebo tablet.

Mobil: Elektronické mobilní zařízení, které umožňuje uskutečňovat telefonní hovory a posílat a přijímat krátké textové zprávy. Díky použití rádiových vln není vázán na místo, kde končí telefonní přípojka. Samozřejmě ale funguje jen tam, kde je dostatečný signál.

Chytrý mobilní telefon: Ten toho umí daleko víc. Umožňuje pořizovat fotky, poslouchat hudbu, hrát hry, prohlížet internet a mnoho dalšího.

Tablet: Přístroj mezi chytrým telefonem a notebookem. Na rozdíl od notebooků je skladnější, od telefonů se

liší zase tím, že má větší displej.

Internet: Celosvětová síť propojující všechny kontinenty, státy a města tak, že jakýkoliv počítač může kdykoliv komunikovat s jakýmkoliv jiným počítačem vzdáleným tisíce kilometrů.

WWW: (World Wide Web) je nejrozšířenější službou současného internetu, která sbírá a zpřístupňuje informace a zdroje. Nabízí je formou stránek, které se prostřednictvím internetového prohlížeče objevují na obrazovce počítače nebo mobilu.

Webový prohlížeč: Je počítačový program, který slouží k prohlížení www stránek.

Internetový vyhledávač: Internetový neboli webový vyhledávač je složitá aplikace, která pomáhá uživatelům najít hledané informace, obrázky, videa, dokumenty a podobně. V České republice máme dva důležité vyhledávače - americký Google a český Seznam.

Doména: Je unikátní adresa na internetu. Doménové jméno můžeme velmi jednoduše přirovnat k adrese našeho bydliště nebo adrese firmy v našem běžném životě. Doménová jména jsou proto vlastně naše adresy v internetovém světě.

E-mail: Obdoba klasické pošty v elektronické podobě. Každý uživatel si může zřídit jednu nebo více e-mailových adres. Pošta je zasílána vždy z jedné konkrétní e-mailové adresy na druhou. Pomocí emailových zpráv je možné zasílat a přijímat textové zprávy, ale také připojovat různé soubory (dokumenty, obrázky, videa, odkazy a další).

Sociální síť: Virtuální prostor, kde registrovaní členové spolu komunikují, sdílí informace, fotografie, videa a jsou jim umožněny doplňující funkce. Mezi nejznámější sociální síť patří Facebook, založený v roce 2004. Je možné, že je to teprve 18 let? Dnes existují stovky sociálních sítí. Sociální síť používá dnes přes 3,4 miliardy lidí, tedy polovina celosvětové populace. Nejznámější jsou kromě Facebooku Twitter, Instagram, TikTok a LinkedIn.

Videohovor: Výhodou je, že kromě toho, že zprostředkuje běžný telefonní hovor, vidíme osobu, které voláme, a ona nás. Využívají ho především lidé, kteří jsou od sebe fyzicky vzdáleni (rodiče-děti, senioři-rodina, partneři, pracovníci firem apod.). Zvláště získaly na významu v době covidových omezení, kdy se žáci a studenti učili s pedagogem, pracovníci nejrůznějších firem pracovali on-line. Dnešní technologie umožňují pořádat videohovory s několika účastníky najednou.

Skype: Program, který umožňuje hovory, videohovory a posílání zpráv přes internet úplně zdarma. Používá se na počítači, ale bývá zabudovaný i v některých telefonních přístrojích.

YouTube: Tento server umožňuje komukoliv nahrát, zveřejnit a sdílet libovolná videa na internetu. Internetový obsah lze kromě samotného serveru sdílet i na webových stránkách, blozích a především na různých sociálních sítích.

Messenger: Messenger je aplikace pro posílání zpráv, volání i videohovory. Obdobné aplikace jsou WhatsApp, Telegram či Signal.

Elektronické dokumenty: Plní stejné funkce a mají stejnou hodnotu jako tradiční dokumenty.

Elektronické dotazníky, formuláře, testy apod.: Formy elektronických dokumentů, se kterými si ovšem laik někdy neporadí.

Elektronický podpis: Nástroj pro identifikaci a autentizaci v prostředí internetu. Je k němu potřeba elektronický certifikát, který získáme u České pošty a společností eIdentity a První certifikační autorita.

QR kód: Malý čtvereček s originálním černobílým vzorcem se používá k rychlému, efektivnímu přenosu libovolné informace do mobilního zařízení, telefonu či tabletu.

e-shop: Způsob obchodu přes internet

e-pay: Placení prostřednictvím internetového bankovníctví ve virtuálních obchodních domech.

Inu je těch výrazů, o kterých jsme před pár lety neměli ani tušení, spousta. S některými se popereme, s jinými nám to nejde. Ale hodně jsme se i v seniorském věku naučili.

Takže když vnuk řekne: „Dědo, večer ti písnu“, je nám jasné, že pošle SMS nebo mail. Nebo ne?